

Звернення з позовом до адміністративного суду визначається як право особи, яка намагається захистити свої інтереси засобами адміністративної юстиції, в той же час, коли мова йде про звернення з позовом суб'єкта владних повноважень, говорити виключно про його права неможна. Наявність юридичного факту, що є підставою для звернення суб'єкта владних повноважень до адміністративного суду зумовлює не лише право цього суб'єкта звернутися з адміністративним позовом, але й створює для нього обов'язок вчинити комплекс дій для отримання підтвердження суду щодо застосування наявних владних повноважень

Капустник В. В.

*Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого», здобувач кафедри фінансового права*

ФАКТИЧНЕ ТА ЮРИДИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ЧАСУ ДЛЯ ПОДАТКОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Визначення податкового періоду орієнтовано на існуючі фактичні терміни часу, яким надається значення, що обумовлює певні правові наслідки. Безумовно, між фактичним та юридичним значенням періодів часу неможна ставити знак рівності в податковому регулюванні. Наврядчи має сенс в якості окремого податкового періоду виділяти секунду або хвилину. В той же час низка традиційних періодів часу використовується в якості сталих категорій в податково-правовому регулюванні.

Рік є тривалою одиницею виміру періоду часу, з яким пов'язуються певні податково-правові наслідки. Показово, що визначення такого показника здійснюється через його складові – місяць. З одного боку, рік визначається як період, що містить 12 послідовних місяців. З іншого боку, термін, який розраховується роком, починається з початку одного місяця та закінчується в останній день останнього місяця річного строку. При цьому визначення року можна деталізувати і ще більш глибоко та охопити, фактично, весь часовий ряд критеріїв і пов'язувати рік із 00 годинами першого дня відповідного місяця, так само визначаючи і закінчення річного строку. Так, відповідно до п. 49.18 ст. 49 Податкового кодексу України податкові декларації подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року; календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб – до 1 травня року, що настає за звітним\$ календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб – підприємців – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

При цьому різні правові наслідки має календарний та некалендарний рік. Якщо щодо першого, то його початок пов'язується з 1 січня, а закінчен-

ня – з 31 грудня поточного (чи звітного) року, то некалендарний рік може включати низку понять. Щодо останнього, то законодавство використовує такі поняття як робочий рік, учбовий рік, фінансовий рік. Залежно від особливостей суспільних відносин, які є об'єктом правового регулювання, і визначаються конкретні дати початку та закінчення такого періоду.

Квартал використовується як різновид податкового періоду обмежену кількість випадків при регулюванні податкового обов'язку. Згідно з чинним Податковим кодексом України такий квартальний обов'язок орієнтовано на особливості справляння податкової звітності. Так, відповідно до п. 49.18. ст. 49 Податкового кодексу України податкові декларації подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює:

- календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

- календарному кварталу або календарному півріччю (у тому числі в разі сплати квартальних або піврічних авансових внесків) – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);

Місяць як період часу, що породжує податково-правові наслідки, як і рік може застосовуватись в якості календарного та некалендарного. Календарним місяцем може бути будь-який місяць календарного року, коли в законодавстві мається на це відповідне посилання. В той же час, навряд чи з календарним місяцем можна пов'язувати абсолютну ідентичність в розрахунках термінів. Кількість днів в календарному місяці може коливатися (30 чи 31). Специфічною особливістю відрізняється лютий, що додається ще чотирирічним періодом.

Прикладом календарного місяця в якості строку-періоду є базовий податковий період для сплати акцизного податку (Податковий кодекс України //Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 (Ст.223)). Платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України та імпортер алкогольних напоїв та тютюнових виробів подає щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду органу державної податкової служби за місцем реєстрації декларацію акцизного податку. Аналогічну норму містить і російське податкове законодавство (Налоговый кодекс Российской Федерации (часть вторая) от 05.08. 2000 № 117 – ФЗ. – (Ст. 192)). Визначення календарного місяця є принциповим не лише при сплаті податків та зборів, але і при справлянні податкової звітності. Так, податкові декларації подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового)

місяця (Податковий кодекс України //Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 (Ст.49)).

Тиждень як різновид податкового періоду або строку, з яким пов'язуються ті чи інші податково-правові наслідки на сьогодні не використовується не лише українським податковим законодавством, але і більшістю пострадянських законодавств, що регулюють подібні відносини. В той же час, Податковим кодексом Російської Федерації було закріплено норму, відповідно до якої строк, який розраховувався тижнями, закінчувався в останній день тижня (Ст. 6 Налогового кодекса Российской Федерации в редакции 02.02.2006 г.). При цьому тижнем визнавався період часу, який містив п'ять робочих днів поспіль. Застосування цієї норми породжувало низку колізій, сперечань – що вважати п'ятьма робочими днями, що слідують поспіль. Практика вирішення судових спорів цієї проблеми призвела до висновку, що двотижневий строк як строк-період складається із десяти робочих днів, які слідують поспіль один за одним, виключаючи святкові і вихідні дні. Позиція щодо того, що строк, який розраховується тижнями, починається з понеділка, а вихідні та святкові дні переривають течію такого строку, що призводить до того, що строк починається з понеділка по новому не була підтримана.

День є одним з найпоширеніших різновидів строків в податковому праві через який встановлюється мінімальний розмір періоду часу, через який корегуються податкові відносини. Податково-правові наслідки мають як календарні дні, так і робочі дні. Строки, які визначаються днями, розраховуються в робочих днях, якщо не мітитись посилення на необхідність його розрахунку в календарних днях. Розрахунок строку в днях породжує певну розбіжність між розміром фактичного строку та юридичного строку. Це обумовлюється невключенням в розрахунок строку вихідних та святкових днів, за рахунок яких фактичний строк стає більшим ніж юридичний. При цьому не зовсім простим виявляється питання стосовно того, які дні вважати святковими та вихідними, а які робочими. В цій ситуації ми стикаємося з певною банкетною конструкцією врахування приписів норм трудового законодавства. Останнє передбачає різні режими робочого часу: шестиденний робочий тижнем з одним вихідним днем; п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними; робочий тиждень з вихідними за гнучким графіком; неповний робочий тиждень; робота з ненормованим робочим днем для окремих категорій працівників; щоденна робота (ст. 100 Трудового кодексу Російської Федерації). Більш того, треба враховувати і необхідність корегування співвідношення між робочими та вихідними днями на підприємствах із сезонним або безперервним технологічним циклом. В деяких випадках призупинення роботи у вихідні дні неможливе. Саме тому вихідні надаються в різні дні тижня. Це не може не породжувати і відповідні податкові наслідки.